

[Socialministeren.]

fører de foretagne undersøgelser af forholdene desværre til, at en anbringelse uden for hjemmet må gennemføres imod forældrenes ønske.

Jeg er overbevist om, at børneværnene tager deres afgørelse i denne gruppe af sager, der talmæssigt heldigvis er lille, med den allerstørste alvor, og at børneværnene udfolder de største bestræbelser for at nå frem til den afgørelse, der er bedst af hensyn til barnets velfærd, som er det helt afgørende kriterium for, om hjælpeforanstaltninger skal gennemføres. Børneværnene bevæger sig her på et meget vanskeligt område, idet de på den ene side mødes med den kritik, at de i for høj grad blander sig i børnenes og familiernes forhold, og på den anden side kritiseres for at komme for sent med hjælpeforanstaltninger.

Der er, som jeg sagde, tale om et vanskeligt område, hvor der på en mere direkte måde, end vi er vant til, er menneskeskæbner involveret. Det drejer sig om børn og unge, der har krav på gode opvækstvilkår, så de kan blive fuldgældende medlemmer af fremtidens samfund, og det er forståeligt, når forældre eller enlige mødre og fædre stiller sig uforstående an over for myndighedernes rejsen tvivl om deres evne eller vilje til at udøve, hvad man kan kalde en normal forældreindflydelse på barnets eller den unges forhold.

Det er også en belastning for børneværnene, at de som følge af den tavshedspligt, de er undergivet, er afskåret fra offentligt at gå ind i en drøftelse af de sager, som fra tid til anden behandles i dagspressen.

I denne forbindelse ser man ofte det spørgsmål rejst, om det er hensigtsmæssigt, at disse afgørelser er henlagt til børneværnene, eller om det ikke burde være et andet organ, der tog sig af denne side af børneværnenes virksomhed.

Jeg vil derfor gerne benytte denne lejlighed til at understrege, at børneforsorsgsloven — og det gælder også bistandsloven — bygger på den antagelse, at de lokale folkevalgte myndigheder er bedst egnede til på dette område at træffe beslutninger, der harmonerer med den almindelige opfattelse på stedet af, hvad der bør gøres i det enkelte tilfælde. Samtidig står særligt sagkyndige til rådighed for børneværnene

i deres arbejde. Jeg vil også gerne fremhæve, at folketinget ved at placere ansvaret for løsningen af disse opgaver hos børneværnene har fulgt den linje, der gennem mange år har været fulgt såvel her i landet som i de øvrige nordiske lande.

Som i alle menneskelige forhold kan afgørelser af den karakter, som drøftes her, naturligvis vurderes forskelligt. Jeg finder det imidlertid af afgørende betydning, at der i loven dels er indbygget en række retsgarantier i forbindelse med børneværnenes afgørelser i det enkelte tilfælde, dels i loven er hjemlet adgang til en efterfølgende prøvelse af børneværnenes afgørelser både i den sociale ankestyrelse og ved domstolene.

Sådanne retsgarantier imod uberettigede indgreb har været kendt helt tilbage til 1905, hvor der første gang indførtes egentlige børneværnsorganer, de såkaldte værgeråd. Værgerådsinstitutionen bibeholdtes ved værgerådsloven af 1922, og den var gældende indtil 1933, da reglerne om børns anbringelse uden for hjemmet blev indarbejdet i forsorsgsloven som et særligt afsnit. Værgerådene afløstes af børneværnsudvalgene. Der opstilledes i loven en række betingelser for, at en beslutning om anbringelse af et barn uden for hjemmet imod forældrenes ønske kunne anses for gyldig. Disse betingelser går med mindre ændringer igen i loven om børne- og ungdomsforsorg af 1961, hvor forsorsgslovens børneværnsafsnit blev udskilt i en særlig lov om børne- og ungdomsforsorg, og i den gældende lov af 1964, hvor betegnelsen børneværnsudvalget er ændret til børne- og ungdomsværnet. Slutstenen i denne udvikling er bistandsloven, hvor børneforsorsgsområdet og en række andre forsorsgsområder samles i én lov om social bistand. Børne- og ungdomsværnets opgaver overtages af de sociale udvalg, der får ansvaret for udnyttelsen af alle hjælpemulighederne efter loven.

I forbindelse med overgangen til bistandsloven vil jeg gerne understrege, at de særlige principper for bistand til børn og unge er videreført i denne lov, det vil sige, at støtten først og fremmest bør ydes i barnets eget hjem og dér i videst muligt omfang søges etableret i et samarbejde med forældrene, og at det centrale er barnets velfærd.

Jeg skal derefter først omtale de særlige retsgarantier, der findes i børneforsorsgs-